

Europako Batzordearen ekintzak erleak babesteko 14/04/16

2007az geroztik, Europako eta munduko zenbait argitalpen eta foro ohartarazten ari dira **erleen hilkortasun-tasa oso handia dela eta erlauntzen kopuruak azkar egin duela behera**.

2009an, [EFSAren proiektu](#) batek honako hau adierazi zuen:

1. EBko estatu kideetan **erleak zaintzeko sistemak ez ziren nahikoak**.
2. Herrialdeetan **ez zegoen datu ofizial adierazgarriarik eta konparagarriarik**, arazoaren garrantzia balioesteko aukera ematen zuenik.

Hain zuzen ere, gabezia horiek arintzeko eta, zehazki, herrialdeen artean datuak biltzeko metodoak bateratzeko, ["EPILOBEE" azterlana](#) abiarazi zen. Europako azterlan epidemiologiko bat da, 2012-2013 epean eztitarako erleen kolonien galeraren ingurukoa. Honako hauek dira azterlan horren ondorio nagusiak:

- Eskualdeen artean **alde handiak daude, erleen hilkortasun-tasari dagokionez**.
- **Neguko kolonien hilkortasun-tasak % 3,5 eta % 33,6** artekoak izan ziren azterlanean parte hartu zuten herrialdeen artean, eta iparraldearen eta hegoaldearen arteko eredia ezberdina izan zen.
- Honako hauek izan ziren batez besteko hilkortasun-tasa **% 10 baino txikiagoa zuten herrialdeak: Grezia, Hungaria, Italia, Lituania, Eslovakia eta Espainia**. Herrialde horietan dago EBko erleen populazioaren % 47,3.
- Hauetan hilkortasun-tasa **% 10 eta % 15 bitartekoa izan zen: Alemania, Frantzia, Letonia, Polonia eta Portugal**. Herrialde horietan dago EBko erleen populazioaren % 27,7.
- Herrialde hauetan, berriz, hilkortasun-tasa **% 20 baino handiagoa izan zen: Belgika, Danimarka, Estonia, Finlandia, Suedia eta Erresuma Batua**. Herrialde horietan dago EBko erleen populazioaren % 5.

Beste alde batetik, erleen osasuna babesteko EBn hartu diren neurriak jakinarazteko, EEk bere web orrian eman du gauzatu diren ekintzen berri (galde-erantzun moduan):

EBko zaintzak zer dela-eta ez du bere baitan hartzen plagiziden monitorizazioa?

Batzordeak EBko erreferentziazko laborategiari plagizidak azterlanean sartzeko eskatu ziolako. Nolanahi ere, proiektuaren zirriborroa estatu kideekin eztabaidatu zen, eta **adituek pentsatu zuten etapa horretan ezin zela gauzatu plagiziden zaintzarako programa hori**.

NPEaren erreforma berriak nola laguntzen dio sektoreari?

Landa-garapenerako programa berriekin, estatu kideek euren eskura dituzte hainbat neurri, besteak beste: **prestakuntza, aholkularitza-zerbitzuak, kalitate-programetan partaidetza eta sustapena, inbertsioak, lankidetzaproiektuak** eta EBk kofinantzatu ahal dituen arriskuen kudeaketarako proiektuak.

NPEaren erreformako beste neurri batzuk ere zeharka onuragarriak izan daitezke erlezaintzarako, adibidez: laborantzak dibertsifikatzeko neurriak eta interes ekologikoko guneak, erleentzat ingurumena hobetzen lagun baitezakete.

- [NPEak ERLEZAINZARAKO EZARRITAKO NEURRIEN EBALUAZIOA](#)

Informazio gehiago:

[Erleen osasuna](#) - EE

[Erleen ekoizpena](#) - EE

[PROIEKTU NAGUSIAK](#) -EE

PPAren arriskua EB 14/04/08

2007an Afrikako Txerri Izurritea (PPA) Georgian sartu zenez geroztik, Kaukaso osoan eta Errusiako Federazio osoan zabaldu da. 2012ko uztailean Ukrainian sartu zen, eta azken aldian (2013ko ekainean) Bielorrusiak ere jakinarazi du. 2014ko urtarrilean Ukrainian atzeman eta egiaztatu zen berriz ere, hala basurdeen nola etxeko txerrien artean. **Duela gutxi Lituaniako eta Poloniako basurdeen artean ere egiaztatu da.**

Europako Batzordeak EFSako Animalien Osasun eta Ongizate Panelari (AHAW) eskatu zion PPari buruzko zientzia-irizpide bat egiteko, horren **prebalentzia baloratzeko Europar Batasunaren (EB) herrialde mugakideetan, eta EBn PPAren birusa sartzeko balizko bideak sailkatzeko.** Horretarako, zientzia-irizpenak hau deskribatzen du:

- PPAren birusen banaketa geografikoa herrialde mugakideetan.
- Agerraldien ezaugarri epidemiologikoak.
- EBko ekialdeko herrialde mugakideetako prebentzioaren eta kontrolaren erronkak.

Ondorio nagusiak

1. **Ez dago aldaketarik** egun atzemandako PPAren anduiaren **genoma sekuentziatuan, Georgian 2007an atzemandakoaren aldean.**
2. Laborategiko eta landako azterlanek erakusten dute tartean dauden anduiak oso oldarkorrak diren arren, **basurde eta etxeko txerrien arteko zeinu klinikoak ez direla beti argiak eta infekzio-bidearen**, infekzio-dosiaren eta animalien egoera immunearen arabera direla.
3. Gaur egun ez dago zaintza serologikorik **Georgian, Armenian eta Errusiako Federazioan;** beraz, **egiazko seroprebalentzia ez da ezagutzen.**
4. **Ezin da baztertu epe luzera sintomatologia klinikorik gabeko eramaileak egotea** EBren herrialde mugakide infektatuetan.
5. **Ez da ezagutzen epe luzera gaixotasunaren epidemiologian sintomatologia klinikorik gabeko eramaileek izan dezaketen zeregina.**
6. Ez dago **EBko herrialde mugakide** infektatuetan animaliak identifikatzeko sistema eraginkorrik, eta horrek **zaildu egiten du atzematea.**
7. **Atzeko patioko animaliak** dira EBren herrialde mugakideen txerri-ekoizpenaren zati handi bat, eta **PPAren birusa hedatzea errazten duen hutsunea dakarte**, nagusiki, biosegurtasuna ez delako egokia, hondakinekin elikatzen direlako, txerri infektatuak edo fomite kutsatuak mugitu egin daitezkeelako eta animaliak etxean hiltzen direlako.
8. **Infektatutako taldeetako basurdeen ehiza intentsiboak handitu egin dezake PPA**

hedatzeko arriskua, eta horrek ondorio bereziki larriak ditu nazioarteko mugetan.

Informazio gehiago nahi izanez gero:

- [EFSaren zientzia-irizpena](#)
- [PPAri buruzko ikastaroa on-line](#) - ASFORCE (ingelesez)
- [Fitxa: PPA](#) - ELIKA

Betekizun berriak Kataluniako abeltzaintza-ustiategiatarako 14/04/03

Joan den martxoaren 27an argitaratu zuen Kataluniako Gobernuak [40/2014 Dekretua](#), abeltzaintza-ustiategi guztiek bete beharreko **xedapen orokorrak ezartzen dituen**a. **Apirilaren 17an** sartuko da indarrean dekretua.

Gaur egun, arau asko daude abeltzaintza-ustiategiak arautzeko, eta horrek zaildu egiten du abeltzainek arau horiek ulertzea eta aplikatzea. Hori dela eta, xedapen honen helburu nagusia da, batetik, zehaztea zein betekizun bete behar dituzten abeltzaintza-ustiategiek eta, bestetik, abeltzaintza-ustiategien Erregistroa garatzea, **modu argian eta prozedurak sinplifikatuz**.

Dekretuak lehentasuna ematen dio **biosegurtasun-neurriak** ezartzeari, besteak beste honako hauek ezartzeari:

- Abeltzaintza-ustiategien **perimetroan itxitura** jartzea (perimetroan hesia izan behar duten ustiategi guztiek bi urteko epea dute hori gauzatzeko. Salbuespen bakarra hausnarkarien ustiategiak dira, horiek hiru urteko epea baitute).
- Neurriak hartzea animaliei gaixotasunak transmititu ahal dizkieten **bektoreekiko kontaktuaren** aurrean.
- Ustiategiko **bajak egoki kudeatzea**.
- Abeltzaintza-ustiategien **kokapenaren baldintzak**, biosegurtasuna bermatzeko oinarritzko printzipio gisa.

Erregistroei dagokienez, abeltzaintzarekin lotura duten **operadoreen direktorioa osatu** da.

Baimenei dagokienez:

- Erraztu egin dira izapideak **abeltzaintza-ustiategien erregistroan izena emateko**, eta hainbat izapide mota ezarri dira instalazioko jardueraren arabera: baimen-izapidea eta komunikazio-izapidea.
- Sailaren **eskualdeko bulegoak gauzatuko du beti erregistroan izena ematea**.

[Informazio gehiago](#)

Katalunian animalien ongizatearen inguruan eginiko kontrol ofizialaren emaitzak 14/03/27

Kataluniako Generalitateko Abeltzaintza Antolamendurako Zerbitzuak argitaratu egin ditu abeltzaintza ustiategietan **2012. urtean animalien ongizatearen inguruan eginiko kontrol ofizialen** emaitzak.

Oro har, **2008. urtetik aurrera, % 77,5etik % 89ra** areagotu da Katalunian animalien ongizateari buruz eginiko kontrolen adostasun tasa.

Kontrolak **ustiategien % 5ean** gauzatu dira, eta [Nekazaritza](#), [Abeltzaintza](#), [Arrantza](#), [Elikadura](#) eta [Inguru Naturala Sailak](#) eskualdeetan dituen bulegoetako albaitari ofizialek egin dituzte.

Alderdi hauek aztertzen dira ikuskaritza-bisitetan: **ustiategiko erregistro-liburua, animalien identifikazioa** eta animaliak **zein baldintzatan hazten diren**.

Zenbait kasutan (adibidez, haragitarako **hegaztien eta txerrien kasuan**), animalien zaintzaileek **animalien ongizateari buruz jaso duten prestakuntza** ere egiaztatzen da, espezie horietarako derrigorrezkoa baita. Azkenik, **albaitari ofiziala ustiategian badago animaliak garraiorako kargatzen edo deskargatzen** direnean, eragiketa hori zein baldintzatan egiten den ere ikuskatzen da.

Lortutako emaitzak

2012. urtean hainbat espezieetarako lortu ziren emaitzak

Espeziea	Ikuskaritzak	Bat ez etortzeak	Adostasunen %
Txerriak	475	68	85.68
Zekorrak	320	26	91.88
Behiak	0	0	100
Ardiak	171	10	94.15
Ahuntzak	139	11	92.09
Ekidoak	170	15	91.18
Oiloak	38	8	78.95
Oilaskoak	109	7	93.58

Oilo erruleen ustiategiak 2012ko urtarrilaren 1etik aurrera indarrean sartu ziren animalia ongizateari buruzko arau berrietara egokitzeari dagokionez, hauek dira kontrolen ondorio nagusiak:

1. 2012. urtearen hasieran, Katalunian **92 ustiategi zeuden erregistratuta** (350 oilo baino gehiago zituzten erroldan, horiei aplikatu baitzitzaaien ongizatearen inguruko araudia).
2. Urtearen amaieran, **66 ustiategi zeuden araudira egokituta**.
3. **14 ustiategi gaitasunik gabe** utzi zituzten araudia ez betetzeagatik.
4. **10 ustiategik baja** eman zuten edo gaitasunik gabe geratu jarduera faltagatik.
5. **2 ustiategik hazteko era aldatu** zuten: kaiolan beharrean, lurzoruan.

Emaitza hauek eta beste batzuk ere Kataluniako Gobernuak egindako txostenan aurki daitezke:

- [Emaizten txostena](#)

Txerriak post morten ikuskatzeko neurri berriak 14/03/20

Gaur egun, txerriak *post morten* ikuskatzeari dagokionez, 854/2004 Araudiak, animalia-jatorriko produktuen kontrol ofizialei buruzkoak, ezartzen dituen neurriak daude indarrean. Nolanahi ere, **2014ko ekainaren 1etik aurrera** indarrean sartuko da [219/2014 Araudia](#), martxoaren 7an argitaratu zena. Araudi horrek aldarazi egiten du 854/2004 Araudiko I. eranskina, etxeko **suidoak post morten ikuskatzeko berariazko betekizunei dagokienez**.

Araudi horrek dakarren berrikuntza da esku-teknikak susmagarriak diren txerriak *post morten* ikuskatzean baino ez direla erabiliko, eta **begi-ikuskapenaren prozedura** hauek ezartzen ditu:

- Buruarena eta eztarriarena, ahoarena, ahutzena eta mingainarena.
- Birikena, trakearena eta hestegorriarena.
- Perikardioarena eta bihotzarena.
- Diafragmarena.
- Gibelarena eta linfa-gongoil hepatiko zein pankreatikoena.
- Traktu gastrointestinalarena, mesenterioarena eta linfa-gongoil gastriko zein mesenterikoena.
- Barearena.
- Giltzurrunena.
- Pleurarena eta peritoneoarena.
- Sexu-organoena (zakilarrena izan ezik, baldi eta dagoeneko baztertu bada).
- Errapena eta linfa-gongoilena.
- Animalia gazteen zilbor-gunearena eta artikulazioena.

Neurrien aldaketa hori 2011n [EFSAk haragia ikuskatzean aintzat hartu beharreko osasun publikoarentzako arriskuen inguruan eman zuen irizpenaren ondorio da](#). Irizpen horren **ondorioa** da gaur egun *post morten* ikuskapenean eskatzen diren **haztapenek eta ebakiek arrisku bakteriologikoarekin gurutzatutako kutsadura-arriskua eragiten dezaketela**, eta kutsadura gurutzatua gertatzeko arrisku hori handiagoa dela teknika horrekin bilatzen diren gaitzen arriskua baino. Ondorioz, ezarri zuen esku-teknika horiek susmagarriak diren txerriekin baino ez direla erabili behar.

Araudi berriaren arabera, honako hauen arabera hartuko da txerri bat **susmagarritzat**:

1. Animalien jatorrizko ustiategiari buruzko **datu epidemiologikoak** edo beste datu batzuk.
2. **Elikakateari buruzko informazioa**.
3. **Ante morten ikuskapenaren ondorioek edo post morten** atzemandako **irregulartasun bereizgarriek adierazten badute** arriskua egon daitekeela osasun publikoarentzat, animalien osasunarentzat edo animalien ongizatearentzat.

Azkenik, lege-testuak dio **albaitari ofizialak aukera eduki behar duela erabakitze**ko zein haztapen edo ebaki egin behar diren *post morten* ikuskapenean, haragia giza kontsumorako egokia dela zehazteko.

2013 urteko txostena: RASFF - RASVE alerta sareak 14/03/19

ELIKAk, 2013ko RASFF (animalia elikadura eta elikagaiak) eta RASVE (animalien osasuna) bitartez jasotako alerta eta jakinarazpenen laburpen txostena berri eman du.

Pasa den urtean, animalen elikaduraren arloan 272 jakinarazpen egin ziren, elikagaien artean 2.653 jakinarazpen eman ziren eta animalien gaixotasun fokoak 10.115 izan ziren.

[Txostenak](#)

Debekatu egin dute txerriak zikiratzea 14/03/03

Duela egun batzuk jakin zen **Frantziak debekatu egin duela abeltzainek txerriak zikiratzea**, zehazki, **7 egun baino gehiagoko esne-txerrikumeak**, [2014ko urtarrilaren 30eko Dekretuaren](#) bidez.

Orain arte, Frantzian baimenduta zegoen abeltzainek edozein adinetako animaliak zikiratzea, baina Frantziako Gobernuak legez kanpokotzat jo du; izan ere txerriak babesteari buruzko [Europako 2008/120 Zuzentaraua](#) honako hau ezartzen du:

1. **Albaitari batek edo prestakuntza duen pertsona batek** baino ezin du txikiratzea gauzatu.
2. Zikiratzea jaio ondorengo **zazpigarren gunetik aurrera** egiten bada, albaitari batek aplikatutako **anestesiaren eta analgesiaren** bidez egingo da.

Frantziak, Europako herrialde gehienek ildoari jarraitu dio. Gero eta urrats gehiago ematen dira, jardunbide horiek nahiz animalietan izaten dituzten eraginak, ahal den neurrian, murrizteko.

2010. urtean "Txerriak zikiratzearen alternatibari buruzko Europako Adierazpena" sinatu zuten ekoizleen ordezkariak, hiltegiek eta haragi-industriak, albaitariak, GKE-ek, eta Europako elikakateko beste eragile batzuek. Borondatezko adierazpena da, eta bertan, lehenengo aldiz, Europako txerri-abeltzainek jarrera proaktiboa erakutsi dute, gizartearen eskaerari sektoretik bertatik irtenbidea bilatzeko. Adierazpen horren xede nagusia da 2018an zikiratzea debekatzea.

- [Txerriak kirurgikoki zikiratzearen alternatibei buruzko Europako Adierazpena](#)
- [Adierazpenaren sinatzaileak](#)
- [Informazio orria](#) - EE

Espainian, honako errege dekretu hauek arautzen dute esne-txerrikumeen zikiratzea: [1135/2002 EDa](#), txerriak babesteko gutxieneko arauei buruzkoa, eta [1221/2009 EDa](#), txerri-azienda estentsiboaren ustategiak ordenatzeko oinarrizko arauak ezartzen dituenak. Dekretuok honako hau xedatzen dute:

1. **Txerri arrak zikiratu daitezke**, baina **ehunak urratu gabe**.
2. **Zazpi egun baino gutxiagoko** esne-txerrikumeei dagokienez, **albaitari batek** edo **animalien ongizatearen arloko prestakuntza** eta teknika horietan **esperientzia** duen pertsonak batek baino ez ditu zikiratuko, betiere bitarteko egokien bidez eta higie-ne-baldintza egokietan.
3. **Zazpi egun baino gehiagoko** esne-txerrikumeei dagokienez, **albaitari batek** baino ezin izango ditu zikiratu, eta eragin luzeko anestesia eta analgesia erabili beharko dira.
4. **Txerri emeen zikiratzea ekoizpen estentsiboko sistema duten txerri-ustategietan baino ezingo da gauzatu, behar bezala justifikatutako arrazoi profilaktiko eta terapeutikoak direla eta**. Txerri emeak zikiratu behar badira, albaitari batek ziurtatu eta egin beharko du, eta eragin luzeko anestesia eta analgesia erabili beharko dira.

Jardunaldia: larrialdiz hiltzeko prozedura hegazti-hazkuntzan 14/02/28

Abeltzaintza-ustategietan hegaztiak premiaz hiltzeari buruzko prestakuntza-jardunaldia egingo da **Gasteizen**, 2014ko **martxoaren 17an**. Bertan, besteak beste, gai hauek jorratuko dira: protokoloak prestatzea, behar diren langileak, norberaren erantzukizuna edo hegaztiak hiltzeko aintzat hartu behar diren ongizatearen alderdiak.

Jardunaldia bereziki interesgarria da orain, 2013ko urtarrilaren 1etik aurrera [1099/2009 zenbakiko Araudia \(EE\)](#), animaliak hiltzean babesteari buruzkoa, aplikatu behar delako. Izan ere, Araudiak ezartzen du osasuna dela eta, hustea egin behar izanez gero, **agintari eskudunek jardun behar dutela tartean diren animalien ongizatea gordetzeko, gerora jarduketan berri eman behar diotela Europako Batzordeari eta jendaurrean jarri behar dutela**.

Arau horri jarraikiz, osasun-hustea animaliak hiltzeko prozesua da, osasun publikoko, animalia-osasuneko, animalia-ongizateko edo ingurumeneko arrazoiak direla eta. Prozesu hori agintari eskudunak ikuskatuta egiten da.

Hortaz, **agintari eskudunak gaiaren inguruko ezagutza eskuratu behar du, azkar jardun ahal izateko eta tartean diren animaliak babesteko, animalia-osasuneko arrazoiengatik osasun-hustea egin behar bada**.

Jardunaldia HAZIk, Neikerrek eta Eusko Jaurlaritzak antolatu dute, eta Arkauteko Nekazaritza Etxaldeko zalditegian egingo da goizeko 09:00etatik 14:00etara bitartean. Suediako Skara Unibertsitateko Lotta Berg doktorea arituko da bertan, ibilbide oparoa du eta. Ikastaroa ingelesez emango da, baina Ikerbasqueko ikerketa-irakasle eta hegazti-hazkuntzan aditu Inma Estévez doktoreak gaztelaniara itzuliko du aldi berean.

Jardunaldiko [egitaraua](#)

Albaitaritza-tratamenduaren alternatibak, baimendutako sendagairik ez dagoenean 14/02/19

Batzuetan, albaitariek ikusten dute **ez dagoela printzipio aktiborik** gaitz bat sendatzeko. Orobat, batzuetan ikusten dute sendagaia existitu arren, euren **herrialdean ez dagoela baimenduta** edo **beste espezie baterako** preskribatuta dagoela.

Egoera horren aurrean, indarrean dagoen legeriak ahalbidetu egiten du animalia bati edo animalia-talde txiki bati beste sendagai bat ematea, preskripzio-printzipio alternatiboak erabiliz, animalien sufrimendu onartezina saihesteko.

Printzipio horiek "**Preskripzioaren turrusta**"-ri dagozkio:

1. EKn (estatu kidea) **beste animalia-espezie batentzat** edo beste gaitz bat duen espezie berbererako sendagai baimendu bat ematea.
2. Arestiko kasua existitzen ez bada, EKn **gizakientzat baimendutako sendagai** bat ematea.
3. Arestiko kasua existitzen ez bada, **beste EK batean gaitz horretarako baimendutako sendagai** bat ematea.
4. Aurreko aukeretako bakar bat ere ezinezkoa bada, baimendu egiten da **formula magistral bat, auto-txertoa, prestakin ofiziala...** egitea eta erabiltzea, betiere kasu horretarako espezifikoa bada eta indarrean dagoen legeriaren xedapenak errespetatzen badira.

Etiketako azalpenez kanpoko preskripzio-kasu guztietan, **albaitariak** berak eman beharko ditu sendagaiak; bestela, bere **erantzukizun zuzenaren pean** egin beharko da.

Europako Albaitarien Federazioak (FVE) informazio-liburuxka bat argitaratu du, non modu grafikoan azaltzen baitira kasu horietan jarraitu beharreko argibideak, hala loditzeko eta laguntza-animaliekin, nola ekidoekin:

- [FVEren liburuxka](#)

Zerikusia duen legeria

- [2001/82/EE Zuzentaraua](#)ren 10. artikulua ([2004/28/EE zuzentaraua](#)k aldatu zuen).
 - [109/1995 Errege Dekretu](#)ko aparteko preskripzioen 81. artikulua
 - [122/2013 Araudia](#)
-

Argitaratu egin dute animaliak hiltzean horien ongizateari buruzko Errege Dekretua 14/02/07

Otsailaren 1ean argitaratu zuten BOEn [**37/2014 Errege Dekretua**](#), **urtarrilaren 24koa**, **animaliak hiltzen horien babesaren** inguruko zenbait alderdi arautzen dituena. Dekretua otsailaren 2an jarri zen indarrean, eta joan den astean eman genuen horren [berri](#).

Arau berriak animaliak zaintzeko azaroaren 7ko [32/2007 Legea](#) garatzen du, eta xedapen zehatzak ezartzen ditu Espainian [1099/2009 Araudia](#) (EE) aplikatzeko. Beste alde batetik, **baliogabetu egiten du** [54/1995 Errege Dekretua](#), urtarrilaren 20koa, animaliak hiltzean horien babesari buruzkoa.